

13.

Handläggare: Anna William-Olsson
Telefon: 08-508 23 362

Till
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Riktlinjer för uttag av tillsynsavgifter avseende folköls och tobakstillsynen i Stockholm

Remissyttrande, Sot dnr: 105-0334/2007
(tre bilagor)

Förslag till beslut

1. Hägersten - Liljeholmens stadsdelsnämnd översänder och åberopar tjänsteutlåtandet som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Maria Mannerholm
Stadsdelsdirektör

Gunnar Ohlsén
Ävdelningschef Samhällsplanering

Sammanfattning

Till Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd inkom den 5 december 2007 förslag till reviderade riktlinjer för uttag av tillsynsavgifter avseende folköls och tobakstillsyn samt utökande av rapportering till handläggargrupper OL2. Förvaltningen ställer sig bakom förslaget med förbehåll att uppgifter om eventuella påminnelser och inkassokrav till enskilda näringsidkare inte skall redovisas i OL2.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Samhällsplanering.

Bakgrund

Till Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning inkom 2007-11-18 förslag till ändring av riktlinjer om uttag av tillsynsavgifter avseende folköls och tobakstillsynen i Stockholm. Remisstiden sträcker sig till den 31 januari 2008.

Stadsdelsnämnderna ansvarar sedan den 1 januari 2002 för tillsyn över den folkölsförsäljning och sedan den 1 januari 2003 för tillsynen över den tobaksförsäljning som sker inom stadsdelsområdet, med undantag för restauranger med serveringstillstånd. Stadsdelsförvaltningen tar ut en av kommunfullmäktige fastställd tillsynsavgift av de enskilda försäljningsställena. För tobaksförsäljning 800 kronor, för folkölsförsäljning 1000 kronor och för de handlare som säljer både folköl och tobak sammanlagt 1500 kronor. Med hänsyn till att tillsynskostnaderna för staden är högre än intäkterna föreslås att avgiften höjs till 1500 kronor per försäljningsslag och försäljningsställe. Om försäljningsstället säljer både folköl och tobak reduceras avgifterna till sammanlagt 2000 kronor. Reduktionen motiveras av att kostnader för tillsynsbesök och administration blir lägre, på grund av samordningsvinster.

Tillsynsavgiften skall erläggas en gång per år och enligt förslaget till nya riktlinjer faktureras försäljningsstället senast den sista februari. Om ett nytt försäljningsställe tillkommer ska debitering ske med full avgift fram till och med juni, därefter debiteras halv tillsynsavgift. Inga avbetalningsplaner medges på tillsynsavgiften. Att debitering skett ska läggas in som en händelse i OL2. Likväl ska det läggas in som en händelse i OL2 om påminnelse och om inkassokrav gått ut till ett försäljningsställe. Senast i samband med fakturering skall stadsdelsnämnden ha upprättat en tillsynsplan för året.

Till stöd för stadsdelsförvaltningarna har en samordnare för tobaks- och folkölstillsyn tillsatts på socialtjänstförvaltningens kansliavdelning. Samordnarens roll är bl.a. att ansvara för handläggarsstödet OL2 (en databas över tillsynsarbetet) samt att bistå stadsdelsförvaltningarnas handläggare i tillsynsarbetets olika delar. För att följa upp tillsynsarbetet och skapa bättre förutsättningar för en mer enhetlig tillsyn föreslås att socialtjänstförvaltningen får viss kostnadstäckning för den övergripande samordningen i Stockholm. Stadsdelsnämnderna debiteras efter antalet försäljningsställen som finns registrerade i OL2. Debiteringen beräknas motsvara 340 kronor per försäljningsställe. För de övergripande kostnaderna debiteras stadsdelsnämnden årligen i mars.

Förvaltningens synpunkter avseende tillsynsavgifternas nivå

Intäkterna från tillsynsavgifter täcker inte stadsdelsförvaltningens utgifter och har legat fast på samma nivå sedan stadsdelsnämnden fick ansvaret för tillsynsarbetet vilket motiverar en höjning av avgifterna.

Det förslag till nya riktlinjer som föreligger utgår från att stadsdelens kostnader för tillsynen i stort sett är de samma för varje försäljningsställe och således är tillsynsavgiften

densamma oavsett försäljningsställets egenskaper i övrigt. Om man utgår från faktiska kostnader för tillsynsarbetet vid fastställandet av avgiftsnivå kan det konstateras att de näringsidkare som sköter sin egentillsyn och uppfyller sina skyldigheter enligt alkohol och/eller tobakslagen betingar lägre kostnader för stadsdelsförvaltningen än de som inte gör det. En butik som missköter sig i dessa sammanhang blir föremål för extra tillsynsbesök och inköpsstudier. I praktiken närmast en fördubbling av kostnaderna för stadsdelsförvaltningen. Att enstaka misslyckanden vid inköpskontroller skulle ligga till grund för en höjd tillsynsavgift framstår dock som svårt att motivera. Kraven på kvaliteten i inköpsstudierna samt på enskild kassapersonal blir för höga och en differentiering på den grunden kan inte rekommenderas.

Vid de tillsynsbesök som årligen genomförs påpekar i stort sett samtliga handlare med en mer småskalig verksamhet de konkurrensnackdelar Stockholms stad utsätter dem för genom en mängd icke differentierade tillsyns- och andra avgifter, däribland tobaks- och/eller folkölstillsynsavgift. För en liten kvartersbutik är vinstmarginalerna betydligt mindre än för en stor livsmedelsbutik. Omsättningen av både tobak och folköl är vanligen också mycket lägre i en liten butik. Flera av näringsidkarna hävdar att de inte alls gör någon förtjänst på försäljningen men att det förväntas av en kvartersbutik att tillhandahålla folköl och tobak vilket är skälet till att de för varorna. För en liten butik blir service till kunderna extra viktigt. De mindre näringsidkarna efterfrågar differentierade tillsynsavgifter utifrån omsättning eller liknande beräkningsgrund.

Från stadsdelsförvaltningens perspektiv är det förenat med en betydande ökning av de administrativa kostnaderna både att ta fram och att kontrollera uppfyllelsen av kriterier för en differentierad tillsynsavgift. Förvaltningen har förståelse för de mer småskaliga näringsidkarnas synpunkter men anser att alternativet med enhetliga tillsynsavgifter framstår som det rekommendabla.

Förvaltningens synpunkter avseende socialtjänstnämndens samordning av tillsynsarbetet

Det stöd stadsdelsförvaltningen får av socialtjänstnämndens samordnare i form av information, utbildning samt konsultativt stöd är av stort värde i det lokala arbetet, likväl som samordningen och helhetsgreppet över handläggarsstödet OL2. Det är rimligt att en del av tillsynsavgiften går till den övergripande kostnaden.

Många av näringsidkarna är verksamma i fler än en stadsdel eller flyttar verksamheten mellan stadsdelar varför det är av godo med en handläggning som är likadan över hela Stockholms stad både avseende rutiner i tillsynsarbetet och fakturering. Socialtjänstnämndens förslag är att när debitering av tillsynsavgift sker skall det läggas in som en händelse i OL2, vilket inte möter några hinder. Nämnden föreslår vidare att det i OL2 skall noteras när eventuell påminnelse eller inkassokrav gått ut. Rutinerna i Hägersten-Liljeholmens fakturahantering är att när betalning inte inkommit 7 dagar efter förfallodag sända ut en påminnelse och om betalningen fortfarande inte gjorts 21 dagar efter förfallodag gå vidare med inkassokrav. Rutinerna medger inte att på ett enkelt sätt gå in på enskilda fakturor. Att så göra medför ett merarbete och därmed en ökad kostnad.

Förvaltningen kan inte heller se vilken nytta socialtjänstförvaltningen kan ha av att registrera sagda uppgifter i OL2. Utebliven betalning av tillsynsavgift utgör inte grund för någon form av sanktion enligt alkohol- eller tobakslagen. Det är av vikt för förvaltningen att få de intäkter som tillsynsavgifterna utgör. För uppföljning av det bör intäkter från tillsynsavgifter redovisas i verksamhetsberättelsen. Ett alternativ om uppgifterna ändå önskas i OL2 vore att synkronisera systemet med Agresso, vilket skulle underlätta såväl fakturering som uppföljning därav.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget till de ändrade riktlinjerna för uttag av tillsynsavgifter avseende folköls och tobakstillsynen i Stockholm, med förbehållet att uppgifter om eventuella påminnelser och inkassokrav till enskilda näringsidkare inte skall redovisas i OL2.

Bilagor

1. Remiss från kommunstyrelsen
2. Riktlinjer för ärendehanteringssystemet OL2
3. Protokollsutdrag från kommunfullmäktiges sammanträde 2008-09-04